C/2026/3720

10.7.2026.

Padomes Rezolūcija par otro ciklu stratēģiskajā satvarā Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu (2026–2030)

(C/2026/3720)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT:

— Padomes Rezolūciju par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), Padomes Rezolūciju par pārvaldības struktūru stratēģiskajam satvaram Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) un Padomes Rezolūciju par Eiropas izglītības telpu: Raugoties līdz 2025. gadam un pēc tam, kurā norādīts, ka Padome 2025. gadā pārskatīs stratēģisko satvaru, tostarp ES līmeņa mērķrādītājus, pārvaldības struktūru, darba metodes un prioritārās jomas, un attiecīgā gadījumā veiks visas nepieciešamās korekcijas saistībā ar otro ciklu, lai pielāgotos reālajai situācijai Eiropas izglītības telpā un tās vajadzībām, vai jebkurām nozīmīgām norisēm Eiropas Savienībā;

— politisko kontekstu, kas izklāstīts I pielikumā.

ATZĪSTOT

— nozīmīgo ieguldījumu, ko Eiropas sadarbība izglītības un mācību jomā sniedz attiecīgajās Eiropas pusgada daļās.

VĒLREIZ NORĀDOT

— uz nepieciešamību koordinēt un saskaņot visas ES iniciatīvas izglītības un mācību jomā, jo īpaši tās, kas attiecas uz prasmēm un kompetencēm, un vienlaikus pilnībā ievērot attiecīgo politikas jomu juridisko pamatu, kā noteikts Līgumos.

ATZINĪGI VĒRTĒJOT

— Komisijas ziņojumu par 2021.–2030. gada Eiropas izglītības telpas stratēģiskā satvara starpposma izvērtējumu ([1]).

UZSVER, ka:

— ņemot vērā mainīgo ģeopolitisko realitāti, dot impulsu, lai panāktu, ka visiem ir vienlīdzīga un iekļaujoša piekļuve kvalitatīvai izglītībai un mācībām, ir būtiski individuālajai izaugsmei, ilgtspējīgai sociālajai un ekonomiskajai attīstībai, demokrātijai, noturībai, sociālajai kohēzijai, konkurētspējai un sagatavotībai;

— galvenais mērķis Eiropas sadarbībā izglītības un mācību jomā joprojām ir Eiropas izglītības telpas izveide. Šajā sakarā, lai indivīdi un sabiedrība varētu pilnībā izmantot savu potenciālu, uz izglītību un mācībām ir jāraugās vispusīgi.

([1]) COM(2025) 340 final.

ATZĪST, ka:

— kopš 2021. gada ir panākts ievērojams progress virzībā uz Eiropas izglītības telpas izveidi, un saskaņā ar stratēģiskajām prioritātēm ir sāktas daudzas iniciatīvas. Vairāku iniciatīvu īstenošana vēl ir jāturpina;

— sadarbības pamatu joprojām veido Padomes 2021. gada rezolūcijas par stratēģisko satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā. Minētās rezolūcijas ar šo Padomes rezolūciju tiek pārskatītas un atjauninātas.

ŅEM VĒRĀ, ka saskaņā ar Komisijas ziņojumu par 2021.–2030. gada Eiropas izglītības telpas stratēģiskā satvara starpposma izvērtējumu:

— stratēģiskajam satvaram ir bijusi ES pievienotā vērtība, nodrošinot to, ka dalībvalstis vienojas par kvantitatīviem mērķrādītājiem un kopīgām prioritātēm. Pateicoties šim satvaram, ir panākti rezultāti un attiecīgi uzlabojumi. Eiropas izglītības telpas īstenošanas instrumenti ir izmantoti un kombinēti efektīvi un saskaņoti savā starpā un ar prioritātēm kopumā. Pierādījumi liecina, ka Eiropas izglītības telpai ir izdevies īstenot svarīgas jaunas ES līmeņa darbības, iedvesmot un atbalstīt valstu reformas un izveidot strukturālus, sistēmiskus un ilgtspējīgus ceļus ciešākai Eiropas sadarbībai starp izglītības iestādēm. Dažos gadījumos ES līmeņa sadarbība ir pārsniegusi cerības un sākotnējos mērķus, nodrošinot efektīvus komunikācijas mehānismus un koordinētu reakciju krīzes pārvarēšanas laikā un tādējādi palielinot ES noturību;

— stratēģiskā satvara spēks ir tā stiprais brīvprātīgas sadarbības un koprades pamats. Izvērtējuma vajadzībām veiktās apspriešanās laikā dalībvalstis apstiprināja, ka nepārprotami vēlas turpināt sadarbību, izmantojot stratēģisko satvaru;

— svarīga nozīme joprojām ir galvenajiem sarežģītajiem uzdevumiem, kas strukturēti saskaņā ar Padomes 2021. gadā noteiktajām stratēģiskajām prioritātēm un atbilstīgi Padomes 2023. gada rezolūcijai;

— var noteikt vairākas jomas, kurās iespējams veikt uzlabojumus: stratēģiskās prioritātes, starpnozaru koordinācija un saskaņotība, pārvaldības modelis un divi būtiski trūkumi (ES līmeņa mērķrādītāju trūkums attiecībā uz dažām jau sen noteiktām vai jaunām prioritātēm un sistemātisku pierādījumu trūkums attiecībā uz valstu reformām kā turpinājumu ES iniciatīvām);

— Eiropas izglītības telpas pārvaldības struktūras, precīzāk, Augsta līmeņa grupa izglītības un mācību jautājumos, kuru atbalsta tās Koordinācijas padome, ir nodrošinājušas spēcīgāku politisko vadību un stratēģiskāku darba kārtības noteikšanu. Eiropas izglītības telpa ir veicinājusi patiesu Eiropas dimensiju izglītības un mācību jomā;

— attiecībā uz ES līmeņa mērķrādītājiem tendences to sasniegšanā liecina par neviendabīgumu. Saistībā ar vairākiem mērķrādītājiem ir vērojamas pozitīvas pārmaiņas (piemēram, ir mazinājies izglītību priekšlaicīgi pametušo skaits), taču attiecībā uz dažiem citiem mērķrādītājiem ir vērojams neliels progress vai pat samazinājums (piemēram, pamatprasmes).

TĀPAT ŅEM VĒRĀ

— Komisijas paziņojumu par prasmju savienību ([2]), kurā uzsvērts, ka Eiropas konkurētspējai ir vajadzīgas dažādas prasmes, sākot ar pamatprasmēm un beidzot ar prasmēm, ko iegūst prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas gaitā visa mūža garumā. Komisija ir nākusi klajā ar jaunu pieeju, tostarp Eiropas pusgada ietvaros ES 27 valstīm adresētu ieteikumu par cilvēkkapitālu, kurā, balstoties uz kopīgu redzējumu par konkurētspēju, ir apvienoti politikas pasākumi izglītības, mācību un nodarbinātības jomā;

— Komisijas paziņojumu par Pamatprasmju rīcības plānu ([3]), ar kuru tiek reaģēts uz pamatprasmju līmeņa pazemināšanos tekstpratībā, matemātikā un dabaszinātnēs ([4]) un kurā uzmanība pievērsta arī digitālo pamatprasmju un pilsonisko zināšanu līmeņa mazināšanās ([5]) problēmai;

([2]) COM(2025) 90 final.
([3]) COM(2025) 88 final.
([4]) Kā apliecina *PISA* un *PIAAC* attiecībā uz pieaugušajiem.
([5]) Kā apliecināts *ICILS* un *ICCS+*.

— Komisijas paziņojumu par *STEM* ([6]) izglītības stratēģisko plānu: konkurētspējai un inovācijai nepieciešamās prasmes ([7]), kurā norādīts uz problēmām *STEM* jomā visos izglītības un mācību līmeņos, piemēram, intereses, līdzdalības un panākumu mazināšanos, *STEM* skolotāju trūkumu, kā arī nepilnībām dzimumu līdztiesības un daudzveidības ziņā; tie visi ir problēmjautājumi, kas Padomei jārisina;

— Komisijas nodomu izveidot Eiropas Prasmju novērošanas centru un Eiropas Augsta līmeņa padomi prasmju jautājumos, kā norādīts paziņojumā par prasmju savienību.

VIENOJAS, ka:

1. Lai mūsdienu pasaulē gūtu panākumus un tiktu galā ar turpmākām pārmaiņām sabiedrībā, ekonomikā un darba tirgū, visiem cilvēkiem jābūt pamatkompetencēm mūžizglītībā ([8]), un šajā sakarā svarīga loma ir daudzvalodībai, starpnozaru kompetencēm un transversālām prasmēm. Lai turpinātu to sasniegt, ir jāapzina politikas pasākumi, ar kuriem varētu veicināt visu izglītojamo panākumus izglītībā, tostarp izglītības un mācību iespējas dažādos dzīves posmos.

2. ES saskaras ar konkurētspējas problēmu. Ir paredzams, ka izglītības un mācību sistēmām būs jātiek galā ar demogrāfiskām problēmām, taču tām būs arī jānodrošina cilvēkiem prasmes, kas vajadzīgas, lai palielinātu Eiropas konkurētspēju un stratēģisko autonomiju turpmākajos gados un lai atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos. Tas, ka attīstās noturības spēja un spēja izturēt krīzes un atgūties no tām, palīdzēs visā ES veidot nākotnes prasībām atbilstīgas izglītības un mācību sistēmas, balstoties uz gūto pieredzi un reaģējot uz ietekmi, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, un tā sekām attiecībā uz Eiropas drošību.

3. Stratēģiskais satvars Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā būs galvenais instruments Eiropas izglītības telpas atbalstam un īstenošanai, pilnībā ņemot vērā tā vispusīgo pieeju un attiecīgā gadījumā sinerģijā ar prasmju savienību.

4. Virzībā uz Eiropas izglītības telpas izveidi ir panākts liels progress, taču līdz tās pilnīgai izveidei līdz 2030. gadam vēl ir daudz darāmā.

5. Ņemot vērā norises stratēģiskā satvara pirmajā ciklā, ir jāpārskata un jāpielāgo 2021. gadā noteiktās stratēģiskās prioritātes, prioritārās jomas un ES līmeņa mērķrādītāji, kā arī jāstiprina izglītība saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos visās stratēģiskajās prioritātēs.

6. Eiropas izglītības telpas galvenais uzdevums joprojām ir veicināt kvalitāti, taisnīgumu, iekļautību un panākumus visiem, aptverot visas tās stratēģiskās prioritātes. Otrajā ciklā (2026.–2030. gads) stratēģiskais satvars, izmantojot pieejamos finanšu līdzekļus, pievērsīsies šādām sešām stratēģiskajām prioritātēm:

([6]) Zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika.
([7]) COM(2025) 89 final.
([8]) Kā noteikts Padomes Ieteikumā (2018. gada 22. maijs) par pamatkompetencēm mūžizglītībā (OV C 189, 4.6.2018., 1. lpp.).

1. stratēģiskā prioritāte. Tekstpratība, matemātikas un dabaszinātnes zināšanas visiem

Kvalitatīva izglītība un mācības palīdz visiem izglītojamajiem attīstīt kompetences, kas ietver zināšanas, prasmes un attieksmi, kuras ir būtiskas cilvēka dzīves kvalitātei, viņa nodarbinātības iespējām, sociālajai kohēzijai un konkurētspējai, kā arī ES noturībai un sagatavotībai. Lai šo mērķi sasniegtu, izglītības un mācību sistēmām būtu jānodrošina vienlīdzīga piekļuve, līdzdalība un objektīvi rezultāti, veicinot kvalitatīvu mācīšanos, iekļautību un labbūtību. Lai gan stratēģiskā satvara pirmajā ciklā ir panākts progress, joprojām ir ļoti svarīgi turpināt uzlabot izglītību, mācības un prasmes visu vecumu izglītojamo personīgajai izaugsmei, aktīvam pilsoniskumam un profesionālajai attīstībai.

Tas, vai visiem tiek nodrošināta tekstpratības (lasīšana, rakstīšana un laba rakstiskās un mutiskās informācijas izpratne), matemātikas un dabaszinātņu apguve pietiekamā līmenī, ir visas turpmākās mācīšanās pamatā. Uz šā pamata izglītojamie var attīstīt gan plašākas, gan specializētākas kompetences, piemēram, *STEM* jomā ([9]), un gūt panākumus sākotnējā izglītībā un tālākizglītībā, darba tirgū un sabiedrībā kopumā. Lai nodrošinātu tekstpratības, matemātikas un dabaszinātņu apguvi, būtiski ir uzlabot mācīšanas kvalitāti un sekmēt taisnīgumu un iekļautību. Tas palīdzēs nodrošināt, ka panākumus izglītībā un mācībās var gūt visi, un tas pašlaik ir svarīgāk nekā jebkad agrāk.

Eiropa saskaras ar būtisku problēmu: nesenie starptautiskie novērtējumi, tostarp *PISA*, liecina par satraucošu lasītprasmes, matemātikas un dabaszinātņu zināšanu mazināšanos, jo arvien vairāk skolēnu nesasniedz minimālo kompetences līmeni. Lai šo problēmu atrisinātu, ir jāpieliek lielākas pūles, tostarp jācenšas samazināt priekšlaicīgu izglītības un mācību pārtraukšanu un uzlabot piekļuvi kvalitatīvai agrīnai pirmsskolas izglītībai un aprūpei, jo īpaši izglītojamajiem no neaizsargātām grupām. Tas, ka visiem cilvēkiem tiek nodrošināta prasmju apguve tekstpratības, matemātikas un dabaszinātņu jomā, kā arī veicinātas pamatkompetences mūžizglītībā kopumā, ir būtiski cilvēku personīgajai un profesionālajai attīstībai un palīdz novērst sociālekonomisko nevienlīdzību un prasmju trūkumu. Vienlaikus, uzlabojot izglītības un mācību kvalitāti, būtu jāpalielina to personu skaits, kurām ir vislabākie rezultāti, tostarp, lai stiprinātu Eiropas inovācijas spējas un konkurētspēju.

Nesekmīgo vidū visā Eiropā ir pārmērīgi liels to izglītojamo skaits, kuri nāk no nelabvēlīgas vides. Lai izglītības un mācību sistēmas būtu patiesi iekļaujošas, personiskiem, sociāliem un ekonomiskiem faktoriem nevajadzētu būt noteicošajiem attiecībā uz izglītojamo iegūto izglītības līmeni un sasniegumiem visos līmeņos un visos izglītības un mācību veidos. Iekļaujoša izglītība un mācības ietver arī to, ka mācīšanās procesos tiek attīstīta sensitivitāte, lai ņemtu vērā daudzveidību, iekļautību un nediskriminēšanu. Šajā kontekstā vienlīdz svarīgi ir pārvarēt visus stereotipus un sniegt nepieciešamo atbalstu izglītojamajiem, kam ir invaliditāte un speciālās izglītības vajadzības.

2. stratēģiskā prioritāte. Attīstīt digitālās prasmes un pilsonisko izglītību

Mūsdienu globālajā kontekstā, ko raksturo krīzes, klimata pārmaiņas, straujas tehnoloģiskās pārmaiņas, digitalizācija (tostarp mākslīgais intelekts), arvien izteiktāka polarizācija, dezinformācijas izplatīšanās un aizvien lielākas problēmas saistībā ar demokrātijas normām un vērtībām, kā arī zems demokrātiskās līdzdalības līmenis, Eiropas Savienībā ir steidzami jāstiprina demokrātija un noturība. Šajā ziņā būtiska nozīme ir gan digitālajai, gan pilsoniskajai izglītībai.

Digitālajām prasmēm ir izšķirīga nozīme mūsdienu dzīvē, un tās kļuvušas būtiskas gandrīz visās sabiedrības un ekonomikas jomās. Tās ir ļoti svarīgas saistībā ar aktīvu pilsoniskumu, nodarbināmību, sociālo iekļaušanu un labbūtību, un vienlaikus tām ir arī būtiska nozīme Eiropas konkurētspējas uzlabošanā ar padziļinātāku *STEM* prasmju attīstību. Digitālajai izglītībai būtu jāaptver medijpratība, digitālā pratība un datpratība, kritiskā domāšana, digitālā labbūtība, cīņa pret maldināšanu un dezinformāciju, iebiedēšanu tiešsaistē, naida runu un kaitnieciskiem izteikumiem, kā arī zināšanas par MI, tā ētisku un atbildīgu izmantošanu un citām topošām tehnoloģijām.

Šajā kontekstā tikpat svarīga ir pilsoniskā izglītība. Pašreizējā globālajā situācijā ir vajadzīgi informēti un iesaistīti pilsoņi, kas saprot un respektē demokrātijas institūcijas, principus un procesus vietējā, valsts, Eiropas un starptautiskā līmenī. Pilsoniskā izglītība palīdz visiem cilvēkiem iegūt zināšanas, prasmes un attieksmi, kas nepieciešamas aktīvai un atbildīgai līdzdalībai demokrātiskajā dzīvē un jēgpilnai pilsoniskajai iesaistei.

([9]) Var piemērot arī *STEAM* (zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes, māksla un matemātika) pieeju, kurā ietverts radošais potenciāls, kas saistīts ar *STEM* izglītības savienošanu ar mākslu, humanitārajām un sociālajām zinātnēm.

Eiropas dimensija mācīšanā ([10]) var palīdzēt veicināt kopīgas Eiropas vērtības ([11]), lai stiprinātu Eiropas identitātes un solidaritātes izjūtu. Tai būtu jāveicina cieņa pret kultūru daudzveidību un jāpalīdz izglītojamajiem orientēties savas identitātes jautājumos vietējā, valsts, Eiropas un globālā līmenī. Pilsoniskā izglītība ir cieši saistīta ar izpratni par digitālās un zaļās pārkārtošanās grūtajiem uzdevumiem.

Mācīšana un mācīšanās demokrātiski, par demokrātiju un demokrātijas nolūkā ir būtisks pilsoniskās izglītības aspekts. Izglītībai un mācībām visās jomās un visos līmeņos būtu jāveicina demokrātijas vērtības, jāsekmē atklāts dialogs un kritiskā domāšana un jāvēršas gan pret maldinošu informāciju, gan pret dezinformāciju (tostarp tiešsaistē). Skolām un visām citām izglītības un mācību iestādēm būtu jādarbojas kā demokrātiskām kopienām, kurās izglītojamie gūst ar līdzdalību, dialogu un kopīgu lēmumu pieņemšanu saistītu pieredzi. Skolotājiem, pedagogiem, pasniedzējiem un vadītājiem visos izglītības un mācību līmeņos vajadzētu būt labi sagatavotiem, lai varētu pildīt savu būtisko lomu tādas iekļaujošas un uz līdzdalību vērstas mācību vides veidošanā, kas praksē atspoguļo demokrātijas vērtības. Šajā sakarā digitālajai un pilsoniskajai izglītībai ir īpaši svarīga nozīme, palīdzot izglītojamajiem kritiski domāt un droši un atbildīgi rīkoties tiešsaistē. Lai nodrošinātu bērnu labbūtību un drošību, ir jāveido ētiska pieeja attiecībā uz ekrānierīču lietošanu.

Būtu jākoncentrējas uz aktīva pilsoniskuma veicināšanu, ar ko nodrošina, ka cilvēkiem ir kompetences un pārliecība konstruktīvi iesaistīties savu kopienu dzīvē un demokrātiskajā procesā visos līmeņos.

Mācīšanās zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai ([12]) un pilsoniskā izglītība ir savstarpēji cieši saistītas, un tās ir svarīgas arī attiecībā uz Eiropas konkurētspēju. Viens no aktīva un atbildīga pilsoniskuma pamataspektiem ir izglītojamo sagatavošana visos līmeņos un visos izglītības un mācību veidos tā, lai reaģētu uz sabiedrības un vides problēmām. Tas nozīmē arī nodrošināt, ka cilvēkiem ir zināšanas, prasmes un attieksme, kas nepieciešamas, lai jēgpilni iesaistītos zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā un sniegtu ieguldījumu taisnīgā, sociālā un vides ziņā ilgtspējīgā sabiedrībā.

3. stratēģiskā prioritāte. Mūžizglītību un mobilitāti padarīt par realitāti visiem

Sarežģītie sabiedrības, tehnoloģiskie, vidiskie un ekonomiskie uzdevumi arvien vairāk ietekmē veidu, kā mēs dzīvojam un strādājam. Jo īpaši tehnoloģiju attīstības dēļ iedzīvotājiem ir nepieciešama prasmju pilnveide un pārkvalifikācija. Mūžizglītībai ir būtiska nozīme klimata krīzes, kā arī tehnoloģisko pārmaiņu kontekstā, jo tā palīdz cilvēkiem veidot noturību un būt gataviem nepārtrauktām pārmaiņām vides jomā un sabiedrībā. Tā atbalsta zaļo un digitālo prasmju attīstību un nodrošina, ka cilvēki var pielāgoties jaunām un nākotnē iespējamām prasībām darba tirgū, tādējādi veicinot ilgtspējīgākus dzīves un darba veidus. Pastāvīgi mainīgās sabiedrības dēļ mūžizglītībai ir būtiska nozīme personīgajā, pilsoniskajā un profesionālajā attīstībā. Joprojām ir jāpanāk lielāks progress elastīgu un kvalitatīvu mūžizglītības iespēju nodrošināšanā visiem.

Vidējais pieaugušo līdzdalības līmenis mācībās Eiropas Savienībā joprojām ir zems. Izglītības un mācību sistēmām būtu jākļūst elastīgākām, noturīgākām, nākotnes prasībām atbilstīgākām un pievilcīgākām, uzrunājot plašāku loku dažādu izglītojamo, tostarp tādus, kuru prasmju līmenis ir zems. Tām ir jānodrošina kvalifikāciju atzīšana un iepriekšējas mācīšanās validācija un jāpiedāvā mācību iespējas prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, tostarp augstākos kvalifikācijas līmeņos un visā cilvēka darba dzīves laikā, piemēram, izmantojot mikrokvalifikāciju. Turklāt mācīšanās veidu inovācijas, jaunas izglītības pieejas un mūžilgas karjeras attīstības atbalsts var palīdzēt labāk ņemt vērā plašāka izglītojamo loka vajadzības, jo arvien lielākam skaitam pieaugušo būs nepieciešama pārkvalifikācija un prasmju pilnveide. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, kā atbalstīt izglītojamos, kuri nāk no marginalizētas vides, un tos, kam ir invaliditāte un speciālās izglītības vajadzības.

([10]) Jāveicina saskaņā ar Padomes Ieteikumu (2018. gada 22. maijs) par to, lai veicinātu kopīgas vērtības, iekļaujošu izglītību un Eiropas dimensiju mācīšanā (OV C 195, 7.6.2018., 1. lpp.).

([11]) Kā norādīts Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

([12]) Kā norādīts Padomes Ieteikumā (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai, OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.

Būtu jāturpina izglītojamo, skolotāju, pedagogu, skolotāju izglītotāju un personāla mobilitātes paplašināšana, jo īpaši ar pašreizējo programmu "*Erasmus+*", kā svarīgs ES sadarbības elements un instruments, kas uzlabo kvalitāti un iekļautību izglītībā un mācībās un veicina daudzvalodību, starpkultūru kompetences, Eiropas identitāti un aktīvu pilsoniskumu Eiropas Savienībā un ārpus tās. Tāpēc ir jāpieliek papildu pūles, lai novērstu pastāvošos šķēršļus mācīšanās un mācīšanas mobilitātei, tostarp tādās jomās kā ārvalstīs pavadītais studiju laiks, kvalitātes nodrošināšana un ārvalstīs pavadīto mācību periodu kvalifikāciju un rezultātu automātiska savstarpēja atzīšana ([13]). Ir svarīgi censties panākt līdzsvarotu mobilitāti, lai nodrošinātu prasmju līdzsvarotu apriti un sadalījumu, un uzraudzīt šos procesus.

4. stratēģiskā prioritāte. Uzlabot pedagoga profesijas pievilcību, tai nepieciešamās kompetences un motivāciju

Izglītības un mācību centrālais elements ir skolotāji, pedagogi, pasniedzēji, izglītības un mācību vadītāji un citi izglītības un pedagoģiskie darbinieki visos līmeņos un visās vidēs.

ES valstis saskaras ar aizvien lielākām grūtībām saistībā ar skolotāju trūkumu, jo īpaši dažos priekšmetos un ģeogrāfiskajos apgabalos. Skolotāju, pedagogu, pasniedzēju un citu izglītības un pedagoģisko darbinieku motivācijai ir būtiska loma izglītības un mācību kvalitātes nodrošināšanā. Tāpēc ir jāvairo skolotāja profesijas pievilcība un sabiedrības atzinība un jāizstrādā labākas un elastīgākas darbā pieņemšanas stratēģijas. Skolotāju, pedagogu un pasniedzēju izglītības kvalitāte un viņu profesionālā attīstība, mobilitātes iespējas, darba apstākļi un labbūtība ir būtiski faktori šīs profesijas pievilcības vairošanā. Lai atbalstītu inovāciju, iekļautību, kvalitāti un sasniegumus izglītības un mācību jomā, pedagogiem jābūt kompetentiem un motivētiem, un tam ir nepieciešama kvalitatīva sākotnējā izglītība un pastāvīga profesionālā apmācība. Būtu jāatzīst viņu nopelni, un viņiem vajadzētu būt karjeras izaugsmes iespējām.

5. stratēģiskā prioritāte. Veicināt izcilu un pievilcīgu Eiropas profesionālo izglītību un apmācību (PIA)

Sākotnējai un tālākai PIA ir izšķirīga loma Eiropas darbaspēka sagatavošanā nākotnei. Visā Eiropas Savienībā valstis saskaras ar aizvien lielāku darbaspēka trūkumu svarīgākajās nozarēs. Lai nodrošinātu Eiropas konkurētspēju un veicinātu inovāciju, ir būtiski uzlabot PIA pievilcību, izcilību un iekļautību. Ir arī jāveicina PIA atzīšana sabiedrībā un jāvairo izglītojamo, vecāku un darba devēju informētība par PIA kvalitāti un tās piedāvātajām karjeras iespējām. Kopenhāgenas process pastiprina Eiropas kopīgos centienus izstrādāt kvalitatīvas un inovatīvas PIA sistēmas, kas sekmē valstu un Eiropas konkurētspēju un noturību.

Notiekošajā zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā, jo īpaši attiecībā uz MI un citu inovatīvu tehnoloģiju parādīšanos, ir vajadzīgas jaunas prasmes un pielāgošanās spēja, un PIA ir svarīga loma atbilstīgas un efektīvas reakcijas nodrošināšanā. Lai efektīvi integrētu zaļās un digitālās prasmes mācīšanas praksē, būtiska nozīme ir PIA skolotāju un pasniedzēju prasmju pilnveides atbalstīšanai un PIA infrastruktūras modernizācijai. Saskaņojot mācības ar darba tirgus prasībām, PIA nodrošina, ka izglītojamie ne tikai ir gatavi pašreizējām darbvietām, bet arī var pielāgoties turpmākām pārmaiņām. Nodrošināt atbilstību darba tirgus prasībām PIA jomā joprojām ir ārkārtīgi svarīgi. Tikpat svarīgi ir, izmantojot pilsoniskumu, uzņēmējdarbību, digitālo izglītību un izglītību ilgtspējīgai attīstībai, attiecīgā līmenī attīstīt citas transversālas prasmes un kompetences, lai visa mūža garumā spētu pielāgoties mainīgajām darba tirgus vajadzībām un veicinātu personīgo izaugsmi.

Lai nodrošinātu inovāciju un tehnoloģisko progresu Eiropā, ir steidzami jāstiprina PIA *STEM* jomās. Jauniešu, jo īpaši meiteņu un nepietiekami pārstāvēto grupu, mudināšanai apgūt ar *STEM* saistītas PIA programmas būs būtiska nozīme, lai tiktu galā ar sabiedrības un ekonomikas grūtajiem uzdevumiem nākotnē. PIA pilda svarīgu lomu arī lietišķo pētījumu, inovācijas un uzņēmējdarbības jomā, piemēram, ar profesionālās izcilības centru starpniecību.

([13]) Saskaņā ar Padomes Ieteikumu (2018. gada 26. novembris) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu (OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.).

Svarīgs un sarežģīts uzdevums joprojām ir PIA programmās veikt uzlabojumus attiecībā uz daudzveidību. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, kā atbalstīt izglītojamos, kuri nāk no marginalizētas vides, un tos, kam ir speciālās izglītības vajadzības. Nodrošināt to, ka, izmantojot agrīnu karjeras attīstības atbalstu, PIA ir pievilcīgs, elastīgs un iekļaujošs ceļš visiem izglītojamajiem, ir būtiski ne tikai, lai panāktu līdztiesību, bet arī, lai visā Eiropā novērstu pilna spektra prasmju trūkumus. Turklāt būtu jāatzīst un jāpopularizē tas, ka PIA piedāvātās personiskās, akadēmiskās un profesionālās izaugsmes iespējas ir tikpat vērtīgas kā tās, ko piedāvā vispārējās izglītības ceļi.

Lai vēl vairāk uzlabotu PIA pievilcību, ir svarīgi palielināt mācību mobilitātes iespējas. To, ka PIA kļūst par dinamiskāku un pievilcīgāku ceļu visiem izglītojamajiem, var panākt, veicinot pārrobežu apmaiņas un uzlabojot kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu atzīšanu. Šādi centieni arī veicina konkurētspēju, Eiropas identitātes izjūtu un sadarbību.

Viens no efektīvu PIA sistēmu stūrakmeņiem joprojām ir darba vidē balstītas mācības. Partnerību stiprināšana starp mācību iestādēm un darba devējiem un māceklības un darba vidē balstītu mācību iespēju paplašināšana var palielināt PIA programmu pievilcību un nozīmīgumu.

PIA būtu jānodrošina iespējas tālākizglītībai, kas, veicinot PIA un vispārējās vai augstākās izglītības un mācību iespēju mijiedarbību, ļautu izglītojamajiem turpināt viņu mācības. Vajadzētu būt iespējai netraucēti pāriet no profesionālās izglītības uz tālākizglītību, tostarp uz augstāko izglītību, tādējādi nodrošinot, ka izglītojamie var turpināt pilnveidot savas prasmes visa mūža garumā un pielāgoties mainīgajām karjeras iespējām.

6. stratēģiskā prioritāte. Veicināt konkurētspējīgu Eiropas augstāko izglītību

Augstākajai izglītībai, pētniecībai un inovācijai joprojām ir būtiska loma Eiropas Savienības turpmākās konkurētspējas, inovācijas spēju, pievilcības un sabiedrības noturības nodrošināšanā.

Jau ir panākts ievērojams progress Eiropas augstākās izglītības iestāžu sadarbības stiprināšanā ([14]), jo īpaši, īstenojot Boloņas procesa galvenās apņemšanās un tādas iniciatīvas kā Eiropas universitāšu alianses, un 2025. gada maijā apstiprināto Padomes Rezolūciju par kopīga Eiropas grāda marķējumu un turpmākajiem pasākumiem ceļā uz iespējamu kopīgu Eiropas grādu: Eiropas konkurētspējas un Eiropas augstākās izglītības pievilcības uzlabošana ([15]). Šie centieni ir likuši pamatus dziļākai integrācijai un mobilitātei, un pilnveidošanas darbs turpmākajos gados turpināsies. Pastāvīga pārrobežu sadarbība ne tikai uzlabo izglītības un pētniecības kvalitāti, bet arī stiprina demokrātiju un uztur kopīgu Eiropas identitāti un vērtības.

Būtu jāturpina darbs, lai likvidētu šķēršļus transnacionālajai sadarbībai, veicinot tādu iniciatīvu īstenošanu kā Eiropas universitāšu alianses un turpinot trīs posmu procesu, par ko 2025. gada maijā tika panākta vienošanās, "lai ieviestu kopīga Eiropas grāda marķējumu un nodrošinātu iespējas izveidot kopīgu Eiropas grādu" ([16]). Ir jāpieliek papildu pūles, lai uzlabotu kvalifikāciju automātisku savstarpēju atzīšanu turpmāku studiju nolūkā ([17]), kas arī palīdzēs uzlabot studentu un izglītojamo mobilitāti.

Svarīgs Eiropas augstākās izglītības vides stūrakmens joprojām ir Boloņas process. Ir būtiski nodrošināt sinerģiju starp stratēģisko satvaru un Boloņas procesu, lai izvairītos no dublēšanās un neefektivitātes un atbalstītu saskaņotāku Eiropas izglītības telpu. Joprojām svarīgi ir arī stiprināt saikni ar Eiropas Pētniecības telpu.

([14]) Šajā rezolūcijā jēdziens "augstākās izglītības iestādes" tiek lietots kā atsauce uz visu nozari, kas pārstāv visu terciārās izglītības jomu; tādējādi tas aptver visu veidu augstākās izglītības iestādes, to skaitā saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi pētniecības universitātes, augstskolu koledžas, lietišķo zinātņu augstskolas, augstākās profesionālās izglītības un mācību iestādes un mākslas augstākās izglītības iestādes.

([15]) OV C, C/2025/2939, 22.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

([16]) Kamēr turpinās diskusijas par kopīgo Eiropas grādu, Eiropas Savienības Padome vēl nav pieņēmusi lēmumu par tā iespējamo ieviešanu, un visas atsauces uz kopīgu Eiropas grādu šajā Padomes rezolūcijā būtu jāsaprot šādā nozīmē.

([17]) Saskaņā ar Padomes Ieteikumu (2018. gada 26. novembris) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu (OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.).

Lai efektīvi novērstu prasmju nepietiekamību, kas kļūst arvien izteiktāka, un augstākās izglītības absolventu trūkumu darba tirgū, piekļuve augstākajai izglītībai būtu jāpaplašina, radot iespējas visu vecumu un dažādas izcelsmes izglītojamajiem un izstrādājot elastīgus mācīšanās veidus, kas veicina mūžizglītību, iepriekšējas mācīšanās atzīšanu un atbalsta studentu un mācībspēku labbūtību. Studentiem jābūt piekļuvei kvalitatīvai un iekļaujošai augstākajai izglītībai un jāsaņem pietiekami norādījumi un atbalsts, lai pilnībā īstenotu savu potenciālu.

Tikpat izšķiroši svarīgi būs aizsargāt akadēmiskās pamatvērtības (tostarp akadēmisko brīvību) un atzīt augstākās izglītības iestāžu lomu demokrātiskas sabiedrības turpmākās attīstības atbalstīšanā.

Plaukstošām Eiropas augstākās izglītības iestādēm un dziļākai transnacionālai sadarbībai būtiski ir akadēmiskie mācībspēki. Lai risinātu problēmas, ar kurām tie saskaras, ir jāatbalsta iniciatīvas, kas atzīst un novērtē, cik vērtīgas ir to dažādās funkcijas un cik svarīga ir pievilcīga un ilgtspējīga karjera augstākajā izglītībā.

Pētniecībai un inovācijai ir centrāla nozīme saistībā ar augstākās izglītības lomu sarežģītu sabiedrības un ekonomikas problēmu risināšanā. Lai izglītības piedāvājumus saskaņotu ar mainīgajām darba tirgus prasībām, ļoti būtiska ir ciešāka sadarbība starp augstākās izglītības iestādēm un ekonomikas nozarēm.

Lai apmierinātu pieprasījumu pēc kvalificētiem speciālistiem svarīgākajās nozarēs, tostarp, izmantojot mikrokvalifikāciju, izšķiroši svarīga ir augstākā izglītība *STEM* jomā. Lai palielinātu uzņemšanu terciārās izglītības iestādēs un *STEM* speciālistu skaitu, būtiski ir *STEM* studijām jau agrīnā vecumā piesaistīt vairāk meiteņu un sieviešu. Turklāt, lai atbalstītu Eiropas divējādo pārkārtošanos un stratēģisko autonomiju, būtiska nozīme ir zaļo un digitālo prasmju attīstībai. Lielāka uzmanība jāpievērš arī augstākās izglītības attīstībai saistībā ar MI un tā ētisku un atbildīgu izmantošanu. MI būtiski ietekmēs nozari, sākot ar mācīšanu, mācīšanos un studentu novērtēšanu un beidzot ar pētniecību, inovāciju un augstākās izglītības iestāžu iekšējiem procesiem.

UZSVER, ka

— Eiropas izglītības telpas pārvaldības stiprināšanu var īstenot pašreizējo struktūru ietvaros ([18]). Principi un darba metodes Eiropas līmenī ir pierādījušas savu efektivitāti un elastību;

— Augsta līmeņa grupa izglītības un mācību jautājumos (ALG), kuru atbalsta tās Koordinācijas padome, pilda svarīgu uzdevumu tālredzīgi apzināt, apspriest un vadīt stratēģiskus un transversālus jautājumus saistībā ar Eiropas sadarbību izglītības un mācību jomā, tostarp svarīgākos stratēģiskos jautājumus, kas saistīti ar digitālo izglītību un mācībām un digitālajām prasmēm un kompetencēm ([19]). Ir ļoti svarīgi, lai minētā uzdevuma izpilde būtu rezultatīva;

— pārvaldības vadīšanā, tostarp ALG sanāksmju un ģenerāldirektoru sanāksmju rīkošanā, galvenās joprojām ir Padomes un valsts, kura rotācijas kārtībā pilda prezidentvalsts pienākumus, prerogatīvas;

— ES politikas sagatavošanai un sakaru veidošanai starp ekspertiem visās dalībvalstīs būtiskas ir stratēģiskā satvara darba grupas, kas darbojas, pamatojoties uz atvērto koordinācijas metodi. To pilnvarām būtu jāatspoguļo atjauninātās stratēģiskās prioritātes, kas noteiktas šajā rezolūcijā. Varētu vēl vairāk pilnveidot darba grupu secīgās sanāksmes, lai stiprinātu starpnozaru pieeju un nodrošinātu saskaņotāku sadarbību;

— ir svarīgi vairāk izmantot ar mācīšanos no līdzbiedriem saistītas aktivitātes, tostarp līdzbiedru konsultēšanu;

— nepieciešamība izplatīt informāciju un rezultātus joprojām ir izšķiroši svarīga visos līmeņos (ALG, ģenerāldirektoru sanāksmēs un stratēģiskā satvara darba grupās); šajā nolūkā būtu jāpieliek lielākas pūles.

([18]) Kā izklāstīts Padomes Rezolūcijā par pārvaldības struktūru stratēģiskajam satvaram Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 497, 10.12.2021., 1. lpp.).

([19]) Kā norādīts Padomes Ieteikumā (2023. gada 23. novembris) par digitālo prasmju un kompetenču nodrošināšanas uzlabošanu izglītībā un mācībās (OV C, C/2024/1030, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj) un Padomes Ieteikumā (2023. gada 23. novembris) par galvenajiem sekmīgu digitālo izglītību un digitālo mācību veicinošajiem faktoriem (OV C, C/2024/1115, 24.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj).

AICINA DALĪBVALSTIS:

1. ar Komisijas atbalstu un izmantojot atvērto koordinācijas metodi, sadarboties, lai laikposmā līdz 2030. gadam uzlabotu Eiropas sadarbību izglītības un mācību jomā, balstoties uz pārskatītajām stratēģiskajām prioritātēm, principiem un darba metodēm, kā arī konkrētiem jautājumiem un darbībām, par kurām panākta vienošanās attiecībā uz katru no 2026.–2030. gada cikla stratēģiskajām prioritātēm (kā izklāstīts III pielikumā).

2. Pamatojoties uz valsts prioritātēm un pienācīgi ievērojot valsts kompetenci izglītības un mācību jomā, apsvērt valsts un reģionāla mēroga pasākumus, kuru mērķis ir panākt progresu attiecībā uz stratēģiskajā satvarā izklāstītajām stratēģiskajām prioritātēm un kolektīvi sekmēt to, lai pilnībā tiktu izveidota Eiropas izglītības telpa un sasniegti II pielikumā norādītie ES līmenī noteiktie mērķi.

3. Atbalstīt izvēlēto pārvaldības struktūru un darba metodes, uzņemoties atbildību par procesu.

4. Efektīvi izmantot pašreizējos ES politikas un finansēšanas instrumentus, lai atbalstītu valsts un reģionālo pasākumu un darbību īstenošanu nolūkā gūt panākumus stratēģisko prioritāšu un ar tām saistīto mērķu īstenošanā ES un valsts līmenī.

AICINA KOMISIJU, PILNĪBĀ IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

1. Atbalstīt dalībvalstis un sadarboties ar tām saskaņā ar šo satvaru koprades garā, pamatojoties uz iepriekš aprakstītajām stratēģiskajām prioritātēm, principiem un darba metodēm, ES līmeņa mērķrādītājiem un II pielikumā izklāstīto rādītāju, kā arī konkrētiem jautājumiem un darbībām, par kurām panākta vienošanās attiecībā uz katru no 2026.–2030. gada cikla stratēģiskajām prioritātēm, kā izklāstīts III pielikumā.

2. Sadarboties ar dalībvalstīm un sniegt konkrētu atbalstu, lai veicinātu savstarpēju mācīšanos, analīzi, līdzbiedru konsultēšanu un labas prakses apmaiņu agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes, skolu, PIA, augstākās izglītības, pieaugušo izglītības jomās un transversālos jautājumos. Lai nodrošinātu, ka tiek aptvertas visas izglītības un mācību nozares, būtu aktīvi jāpēta iespējas rīkot stratēģiskā satvara darba grupu secīgas sanāksmes un kopīgas sanāksmes.

3. Jo īpaši, izmantojot progresa ziņojumus, kas balstīti uz informāciju, ko sniegušas dalībvalstis, analizēt, cik lielā mērā ir sasniegtas satvara stratēģiskās prioritātes attiecībā uz Eiropas izglītības telpas izveidi, kā arī attiecībā uz Eiropas sadarbību izglītības un mācību jomā valsts līmenī, izmantojot Izglītības un mācību pārskatu. Dalībvalstīm ir ļoti svarīgi saglabāt ziņošanu esošo struktūru ietvaros, pienācīgi ņemot vērā administratīvo slogu.

4. Sadarboties ar dalībvalstīm ar Rādītāju un kritēriju pastāvīgās grupas starpniecību, lai uzlabotu datu analīzi un vākšanu, un par šo darbu regulāri ziņot Padomei.

5. Turpināt darbu pie metodikas, pamatojoties uz rādītāju pilsonisko zināšanu jomā, lai varētu turpināt pilnveidot ar pilsoniskumu saistītu mērķrādītāju.

6. 2030. gadā publicēt galīgo ziņojumu par stratēģisko satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) un nākt klajā ar priekšlikumu sadarbības satvaram nākamajai desmitgadei.

I PIELIKUMS

POLITISKAIS KONTEKSTS:

Eiropas Savienības Padome

1. Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.

2. Padomes secinājumi par to, kā ar taisnīgumu un iekļautību izglītībā un mācībās veicināt panākumus izglītībā ikvienam, OV C 221, 10.6.2021., 3. lpp.

3. Padomes secinājumi par iniciatīvu "Eiropas universitātes" – veidot tiltu starp augstāko izglītību, pētniecību, inovāciju un sabiedrību: pavērt ceļu jaunai dimensijai Eiropas augstākajā izglītībā, OV C 221, 10.6.2021., 14. lpp.

4. Padomes Rezolūcija par pārvaldības struktūru stratēģiskajam satvaram Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), OV C 497, 10.12.2021., 1. lpp.

5. Padomes Rezolūcija par jaunu Eiropas izglītības programmu pieaugušajiem 2021.–2030. gadam, OV C 504, 14.12.2021., 9. lpp.

6. Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai, OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.

7. Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis) "Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā", OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.

8. Padomes secinājumi par skolotāju un pasniedzēju mobilitātes, jo īpaši mobilitātes Eiropā, uzlabošanu viņu sākotnējā un tālākizglītībā un mācībās, OV C 167, 21.4.2022, 2. lpp.

9. Padomes secinājumi par Eiropas stratēģiju augstākās izglītības iestāžu iespēju palielināšanai Eiropas nākotnes vārdā, OV C 167, 21.4.2022., 9. lpp.

10. Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai, OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.

11. Padomes Ieteikums (2022. gada 28. novembris) "Ceļi uz panākumiem skolā" un ar ko aizstāj Padomes 2011. gada 28. jūnija Ieteikumu par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, OV C 469, 9.12.2022., 1. lpp.

12. Padomes secinājumi par atbalstu labbūtībai digitālajā izglītībā, OV C 469, 9.12.2022., 19. lpp.

13. Padomes rezolūcija par Eiropas izglītības telpu: raugoties līdz 2025. gadam un pēc tam, OV C 185, 26.5.2023., 35. lpp.

14. Padomes secinājumi par turpmākiem pasākumiem nolūkā īstenot automātisku savstarpēju atzīšanu izglītības un mācību jomā, OV C 185, 26.5.2023., 44. lpp.

15. Padomes secinājumi par izglītības un mācību ieguldījumu kopīgo Eiropas vērtību un demokrātiska pilsoniskuma stiprināšanā, OV C, C/2023/1419, 1.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj.

16. Padomes Ieteikums (2023. gada 23. novembris) par digitālo prasmju un kompetenču nodrošināšanas uzlabošanu izglītībā un mācībās, OV C, C/2024/1030, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj.

17. Padomes Ieteikums (2023. gada 23. novembris) par galvenajiem sekmīgu digitālo izglītību un digitālo mācību veicinošajiem faktoriem, OV C, C/2024/1115, 24.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj.

18. Padomes Ieteikums (2024. gada 13. maijs) "Eiropa kustībā – mācību mobilitātes iespējas visiem", OV C, C/2024/3364, 14.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj.

19. Padomes secinājumi par pierādījumos balstītas politikas un prakses veicināšanu izglītības un mācību jomā ar mērķi sasniegt Eiropas izglītības telpu, OV C, C/2024/3642, 14.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3642/oj.

20. Padomes Ieteikums (2024. gada 25. novembris), par pievilcīgu un ilgtspējīgu karjeru augstākajā izglītībā, OV C, C/2024/7282, 5.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj.

21. Padomes secinājumi par stratēģiskām partnerībām izglītības un mācību jomā, OV C, C/2024/7400, 9.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7400/oj.

22. Padomes secinājumi par iekļaujošu un uz izglītības guvējiem orientētu praksi pirmsskolas izglītībā un aprūpē un skolas izglītībā, OV C, C/2025/2796, 21.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2796/oj.

23. Padomes Rezolūcija par kopīga Eiropas grāda marķējumu un turpmākajiem pasākumiem ceļā uz iespējamu kopīgu Eiropas grādu: Eiropas konkurētspējas un Eiropas augstākās izglītības pievilcības uzlabošana, OV C, C/2025/2939, 22.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

24. Padomes Ieteikums, (2025. gada 12. maijs), par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā, OV C, C/2025/3006, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3006/oj.

Eiropas Komisija

1. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas universitāšu stratēģiju, COM(2022) 16 final.

2. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par progresu ceļā uz Eiropas izglītības telpu, COM(2022) 700 final.

3. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Plāns virzībai uz Eiropas grādu", COM(2024) 144 final.

4. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Pamatprasmju rīcības plānu, COM(2025) 88 final.

5. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "*STEM* izglītības stratēģiskais plāns: konkurētspējai un inovācijai nepieciešamās prasmes", COM(2025) 89 final.

6. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Prasmju savienība", COM(2025) 90 final.

7. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par 2021.–2030. gada Eiropas izglītības telpas stratēģiskā satvara starpposma izvērtējumu, COM (2025) 340 final.

Citi dokumenti

1. Tirānas komunikē (Tirānas EAIT ministru konference, 2024. gada 29. un 30. maijs).
2. Herningas deklarācija par pievilcīgu un iekļaujošu profesionālo izglītību un apmācību lielākai konkurētspējai un kvalitatīvām darbvietām, 2026–2030 (2025. gada 12. septembris).

II PIELIKUMS

ES LĪMEŅA MĒRĶRĀDĪTĀJI – atsauces rādītāji par Eiropas vidējo sniegumu izglītības un mācību jomā

Lai pārraudzītu panākto un apzinātu problēmas, kā arī, sistemātiski vācot un analizējot starptautiski salīdzināmus datus, sekmētu uz gūtajām atziņām balstītu politikas veidošanu, izmanto virkni atsauces rādītāju par Eiropas vidējo sniegumu izglītības un mācību jomā ("ES līmeņa mērķrādītāji"), kuriem būtu jāpalīdz sasniegt stratēģiskās prioritātes, kas izklāstītas rezolūcijā laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam. To pamatā vajadzētu būt tikai salīdzināmiem un uzticamiem datiem, un tajos būtu jāņem vērā katras atsevišķās dalībvalsts izglītības un mācību sistēmas īpatnības un atšķirīgā situācija. Dalībvalstīm tie būtu jāsasniedz kopīgi, un tie nebūtu jāuzskata par konkrētiem mērķrādītājiem, kas valstīm atsevišķi jāsasniedz līdz 2030. gadam. Dalībvalstis tiek aicinātas apsvērt iespējas valsts līmenī noteikt līdzvērtīgus mērķrādītājus.

Pamatojoties uz minēto, dalībvalstis vienojas par šādiem ES līmeņa mērķrādītājiem, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam šādās deviņās mērķa jomās.

1. **15 gadus vecu jauniešu sasniegumi lasīšanā, matemātikā un dabaszinātnēs**

a) Tādu 15 gadus vecu jauniešu īpatsvaram, kuriem ir sliktas sekmes lasīšanā, matemātikā un dabaszinātnēs, līdz 2030. gadam vajadzētu būt mazākam par 15 % ([1]).

b) To jauniešu īpatsvaram, kuriem ir augstākie sasniegumi lasīšanā, matemātikā un dabaszinātnēs, vajadzētu būt vismaz 12 % ([2]).

c) To izglītojamo īpatsvaram, kuri nāk no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides un kuriem ir labi sasniegumi vismaz vienā jomā (lasīšanā, matemātikā vai dabaszinātnēs), vajadzētu būt vismaz 25 % ([3]).

2. **Astotklasnieki, kuri zemā līmenī apguvuši digitālās prasmes**

Tādu astotklasnieku īpatsvaram, kuriem ir sliktas sekmes datorpratības un informācijpratības jomā, vajadzētu būt mazākam par 15 % ([4]).

3. **Dalība agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē**

Vismaz 96 % bērnu vecumā no 3 gadiem līdz obligātās sākumskolas izglītības uzsākšanas vecumam būtu jāpiedalās pirmsskolas izglītībā un aprūpē. ([5]).

4. **Izglītību un mācības priekšlaicīgi pametušie**

Izglītību un mācības priekšlaicīgi pametušo īpatsvaram vajadzētu būt mazākam par 8 % ([6]).

([1]) Datu avots ir Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma (*PISA*); datus vāc un pārvalda ESAO. Ar mērķrādītāju mēra to 15 gadus veco jauniešu īpatsvaru (kas apmeklē obligātās izglītības iestādes 7. klasē vai augstāk), kuri attiecīgajā jomā (lasīšana, matemātika vai dabaszinātnes) nesasniedz 2. līmeni kompetences skalā (skalā no 1 līdz 6).

([2]) Datu avots – *PISA*. Ar mērķrādītāju mēra to 15 gadus veco jauniešu īpatsvaru (kas apmeklē obligātās izglītības iestādes 7. klasē vai augstāk), kuri attiecīgajā jomā (lasīšana, matemātika vai dabaszinātnes) sasniedz 5. vai augstāku līmeni kompetences skalā (skalā no 1 līdz 6).

([3]) Datu avots – *PISA*. Ar mērķrādītāju mēra to 15 gadus veco jauniešu īpatsvaru (kas apmeklē obligātās izglītības iestādes 7. klasē vai augstāk) ekonomiskā, sociālā un kultūras statusa (*ESCS*) indeksa zemākajā ceturtdaļā, kuri vismaz vienā jomā (lasīšana, matemātika vai dabaszinātnes) sasniedz 4. vai augstāku līmeni kompetences skalā (no 1 līdz 6).

([4]) Mērķrādītāja pamatā ir datorpratības un informācijpratības (*CIL*) apsekojums starptautiskajā pētījumā par datorpratību un informācijpratību (*ICILS*), kuru veikusi Starptautiskā Izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācija (*IEA*). Ar mērķrādītāju mēra to skolēnu īpatsvaru skolu 8. klasēs (13–14 gadus veci), kuru rezultāti ir zemāki par 2. līmeņa robežvērtību datorpratības un informācijpratības kompetences skalā.

([5]) Datu avots – *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati). Ar mērķrādītāju mēra to bērnu īpatsvaru vecumā no 3 gadiem līdz katras valsts obligātās sākumskolas izglītības uzsākšanas vecumam, kuri ir iesaistīti agrīnajā pirmsskolas izglītībā un aprūpē.

([6]) Datu avots – *Eurostat* (ES darbaspēka apsekojums). Ar mērķrādītāju mēra to iedzīvotāju īpatsvaru vecumā no 18 līdz 24 gadiem, kuri ieguvuši ne vairāk kā zemākā līmeņa vidējo izglītību un vairs nepiedalās formālā vai neformālā izglītībā vai mācībās.

5. **Terciārās izglītības ieguve**

Tādu 25–34 gadus vecu iedzīvotāju īpatsvaram, kuri ieguvuši terciāro izglītību, vajadzētu būt vismaz 47 % ([7]).

6. **Pieaugušo dalība mācībās**

To 25–64 gadus veco iedzīvotāju īpatsvaram, kas pēdējo 12 mēnešu laikā ir piedalījušies mācībās, vajadzētu būt vismaz 60 % ([8]).

7. **Uzņemšanas rādītāji *STEM* jomās**

a) To izglītojamo īpatsvaram, kuri uzņemti *STEM* jomās sākotnējā vidēja līmeņa PIA, vajadzētu būt vismaz 45 %, un vismaz piektajai daļai no tiem – sievietēm ([9]).

b) To studentu īpatsvaram, kuri uzņemti terciārā līmeņa studijās *STEM* jomās, vajadzētu būt vismaz 32 %, un vismaz divām piektdaļām no tiem – sievietēm ([10]).

c) To studentu īpatsvaram, kuri uzņemti IKT doktorantūras programmās, vajadzētu būt vismaz 5 %, un vismaz vienai trešdaļai no tiem – sievietēm ([11]).

8. **Mācību mobilitāte**

a) Vismaz 23 % augstākās izglītības absolventu vajadzētu būt ar mācību mobilitātes ārvalstīs pieredzi ([12]).

b) PIA jomā vajadzētu būt vismaz 12 % izglītojamo, kas gūst labumu no mācību mobilitātes pieredzes ārvalstīs ([13]).

([7]) Datu avots – *Eurostat* (ES darbaspēka apsekojums). Ar mērķrādītāju mēra to iedzīvotāju īpatsvaru vecumā no 25 līdz 34 gadiem, kuri ir pabeiguši īsā cikla terciāro izglītību, bakalaura, maģistra, doktora vai līdzvērtīga līmeņa izglītību.

([8]) Šo mērķrādītāju atzinīgi novērtēja ES valstu vai to valdību vadītāji Portu deklarācijā un Eiropadome savos 2021. gada 24. un 25. jūnija secinājumos. Datu avots ir *Eurostat*, un iespējams, ka pieaugušo izglītības apsekojuma vietā tiks izmantots ES darbaspēka apsekojums, kas pašlaik tiek vērtēts. Pastāvīgā datu vākšana ES darbaspēka apsekojumā sākās 2022. gadā. Ar mērķrādītāju mēra to 25–64 gadus veco iedzīvotāju īpatsvaru, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir piedalījušies formālā vai neformālā izglītībā un mācībās (neskaitot virzītu apmācību darbavietā). Kolīdz avots būs galīgi apstiprināts, Padome attiecīgā gadījumā var lemt par mērķrādītāja pārskatīšanu.

([9]) Datu avots – *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati). Ar mērķrādītāju mēra to izglītojamo īpatsvaru, kas uzņemti dabaszinātņu, matemātikas, statistikas, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju, inženierzinātņu, ražošanas un būvniecības studijās, no kopējā to izglītojamo skaita, kuri apgūst profesionālo vidējo izglītību un pēcvidusskolas izglītību, kas nav terciārā izglītība. Attiecībā uz sieviešu uzņemšanas datiem mērķrādītājs mēra *STEM* jomās uzņemto sieviešu īpatsvaru kopējā *STEM* jomās uzņemto izglītojamo skaitā.

([10]) Datu avots – *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati). Ar mērķrādītāju mēra to studentu īpatsvaru, kas uzņemti dabaszinātņu, matemātikas, statistikas, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju, inženierzinātņu, ražošanas un būvniecības studijās, no kopējā to studentu skaita, kuri apgūst terciāro izglītību. Attiecībā uz sieviešu uzņemšanas datiem mērķrādītājs mēra *STEM* jomās uzņemto sieviešu īpatsvaru kopējā *STEM* jomās uzņemto izglītojamo skaitā.

([11]) Datu avots – *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati). Ar mērķrādītāju mēra to studentu īpatsvaru, kas uzņemti informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) programmās, no kopējā to studentu skaita, kuri apgūst terciāro izglītību. Attiecībā uz sieviešu uzņemšanas datiem mērķrādītājs mēra IKT jomā uzņemto sieviešu īpatsvaru kopējā IKT jomā uzņemto izglītojamo skaitā.

([12]) Datu avots – *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati). Ar mērķrādītāju mēra to absolventu īpatsvaru, kuri ir ar grāda iegūšanu saistītā mobilitātē vai kredītpunktu mobilitātē (kredītpunktu mobilitāte, kuras ilgums nav mazāks kā trīs mēneši vai kura ietver vismaz 15 Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas (*ECTS*) kredītpunktus (ietverot gan stažēšanos, gan studiju mobilitāti), vai kredītpunktu mobilitāte, kas ilgst mazāk nekā trīs mēnešus un ietver vismaz trīs *ECTS* kredītpunktus visā studiju ciklā). Kredītpunktu mobilitātes darbības var būt vai nu pilnībā fiziskas, vai jaukta tipa, proti, tās var veidot gan virtuālais, gan fiziskais komponents. Padomes Ieteikumā (2024. gada 13. maijs) "Eiropa kustībā – mācību mobilitātes iespējas visiem" (OV C, C/2024/3364, 14.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj) Padome lūdza Komisiju 2026. gadā nākt klajā ar priekšlikumu atjauninātai datu vākšanas metodikai. Darbs pie turpmākās metodikas joprojām turpinās *Eurostat* vadībā.

([13]) Mērķrādītāja pamatā ir rādītājs, kas definēts Padomes Ieteikumā (2020. gada 24. novembris) par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai (OV C 417, 2.12.2020., 1. lpp.). Ar to mēra mobilo izglītojamo īpatsvaru kalendārajā gadā, proti, PIA absolventu kohortas daļu vienā un tajā pašā gadā. Tas ietver dalībniekus, kas iesaistīti elastīgas mobilitātes iespējās, piemēram, *Erasmus+* ietvaros (piemēram, īstermiņa mobilitāte, grupu mobilitāte, jaukta tipa mobilitāte, mobilitāte, kas saistīta ar piedalīšanos prasmju konkursos), vai citās mobilitātes programmās. Rādītāja pamatā būs dati, kas iegūti no *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati) par PIA absolventiem un *Erasmus+* mobilitātes jomā. Lai papildinātu *Erasmus+* datus, varētu izmantot arī datus no valstu iestāžu mobilitātes programmām (ja tie ir pieejami un tikai tad, ja tie ir salīdzināmi ar *Erasmus+* datiem), tostarp attiecībā mobilitātes ilgumu. Ja tiek iekļauti dati no valstu iestādēm, uz to būtu pārskatāmi jānorāda.

9. **Starptautiskā pievilcība**

To izglītojamo skaitam gadā, kuri no trešām valstīm ierodas Eiropas Savienībā studēt un iegūt grādu terciārā līmenī, vajadzētu būt vismaz 350 000 ([14]).

Papildus minētajiem ES līmeņa mērķrādītājiem Padome:

— atzīst Komisijas darbu pie rādītāja pilsonisko zināšanu jomā. Pamatojoties uz turpmāku mērķrādītāja priekšlikumu, Padome var vienoties par ES līmeņa mērķrādītāju attiecībā uz šo pamatelementu, kas saistīts ar 2. stratēģisko prioritāti;

— pieņem zināšanai Komisijas nodomu 2026. gadā publicēt Eiropas PIA stratēģiju un nākt klajā ar jauniem priekšlikumiem par ES līmeņa mērķrādītājiem PIA jomā. Padome attiecīgi izskatīs turpmākos priekšlikumus un lems par jaunajiem ES līmeņa mērķrādītājiem.

([14]) Datu avots – *Eurostat* (*UNESCO*, ESAO un *Eurostat* kopīgi vākti dati). Ar mērķrādītāju mēra to terciārās izglītības absolventu skaitu ar grāda iegūšanu saistītā mobilitātē (īsā cikla terciārās izglītības, bakalaura, maģistra, doktora vai līdzvērtīgā līmenī), kuri ir no trešās valsts.

III PIELIKUMS

KONKRĒTI JAUTĀJUMI UN DARBĪBAS ATTIECĪBĀ UZ STRATĒĢISKAJĀM PRIORITĀTĒM EIROPAS SADARBĪBAI IZGLĪTĪBAS UN MĀCĪBU JOMĀ OTRAJĀ CIKLĀ: 2026.–2030. GADS

1. stratēģiskā prioritāte. Tekstpratība, matemātikas un dabaszinātnes zināšanas visiem

i) Veicināt tekstpratības, matemātikas un dabaszinātņu attīstību, koncentrējot atbalstu gan uz tiem, kam ir sliktas sekmes, gan tiem, kam ir augsti rezultāti.

ii) Ņemt vērā iniciatīvas, kas izklāstītas Komisijas Pamatprasmju rīcības plānā un Komisijas stratēģiskajā plānā *STEM* izglītības jomā.

iii) Vēl vairāk veicināt un atbalstīt valodu mācīšanu un mācīšanos un daudzvalodību visiem.

iv) Turpināt centienus samazināt izglītības un mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un zemus sasniegumus, atbalstot visas skolas pieeju ar izglītības redzējumu, kas vērsts uz izglītojamo un kas pieskaņots Konvencijas par bērna tiesībām principiem.

v) Pastiprināt darbu attiecībā uz to, lai pievērstos izglītojamo vajadzībām, kas kļūst arvien daudzveidīgākas, un uzlabotu visu izglītojamo piekļuvi kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām, tostarp izglītojamajiem ar invaliditāti vai īpašām izglītības vajadzībām un izglītojamajiem no nelabvēlīgā situācijā esošām vai neaizsargātām grupām.

vi) Turpināt īstenot ES kvalitātes satvaru agrīnajai pirmsskolas izglītībai un aprūpei.

vii) Turpināt koncentrēties uz dzimumu nelīdztiesības izglītībā un mācībās un uz nevienādu iespēju meitenēm un zēniem, sievietēm un vīriešiem, novēršanu, veicinot izglītības izvēles, kas ir no dzimumu viedokļa līdzsvarotākas, un apkarojot kaitīgus dzimumu stereotipus izglītībā un izglītības karjerā, jo īpaši *STEM* studiju virzienos.

viii) Turpināt rosināt ilgtspējīgas investīcijas kvalitatīvā un iekļaujošā izglītībā un mācībās.

2. stratēģiskā prioritāte. Attīstīt digitālās prasmes un pilsonisko izglītību

i) Tiekties aizsargāt un sekmēt Eiropas vērtības izglītības un mācību politikā visās jomās, veicinot pilsoniskās, starpkultūru, daudzvalodu un sociālās kompetences, daudzveidību, savstarpēju sapratni un cieņu un atbildības sajūtu par demokrātiskām vērtībām un pamattiesībām visu līmeņu izglītībā un mācībās.

ii) Spēcīgāk veicināt kritisko domāšanu un digitālo pilsoniskumu, ko sekmētu digitālā un mediju pratība, tostarp izpratne par mākslīgo intelektu (MI), reaģējot uz arvien pieaugošo izaicinājumu, ko rada maldināšana un dezinformācija.

iii) Apzināt MI un citu tehnoloģisko jauninājumu ietekmi uz izglītību un mācībām visās nozarēs un veicināt to ētisku un atbildīgu izmantošanu.

iv) Veicināt labbūtību, tostarp digitālo labbūtību, un psihoemocionālo veselību skolā, kā arī atbalstošu un drošu skolas vidi, lai novērstu un apkarotu jebkāda veida vardarbību, bulingu, naida runu, maldinošu informāciju un dezinformāciju un visu veidu diskrimināciju.

v) Turpināt centienus virzīt mācīšanos uz to, lai veicinātu zaļo pārkārtošanos un ilgtspējīgu attīstību, turpinot integrēt šos tematus visos izglītības un mācību sistēmu līmeņos, izmantojot starpdisciplināru pieeju; attiecīgā gadījumā šie centieni varētu mobilizēt speciālās zināšanas un resursus tīklošanas nolūkos un radošu pieeju atbalstam, piemēram, izmantojot Klimatizglītības koalīciju un *GreenComp* – Eiropas ilgtspējas kompetenču sistēmu.

vi) Turpināt paraugprakses apmaiņu un īstenot Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam iekļautās darbības, Padomes 2023. gada ieteikumus par galvenajiem sekmīgu digitālo izglītību un digitālo mācību veicinošajiem faktoriem un par digitālo prasmju un kompetenču nodrošināšanas uzlabošanu izglītībā un mācībās, vienlaikus apsverot arī iniciatīvas gaidāmajā ceļvedī par digitālās izglītības un prasmju nākotni 2030. gadam.

vii) Turpināt darbu pie Eiropas dimensijas mācīšanā.

viii) Attīstīt un pētīt pilsoniskās izglītības koncepciju Eiropas līmenī. Var apsvērt tādus iespējamos instrumentus kā kompetenču satvars un pamatnostādnes, ņemot vērā Eiropas Padomes paveikto.

ix) Turpināt izstrādāt un popularizēt Žana Monē vārdā nosauktās darbības, kas ir daļa no programmas *Erasmus+*.

3. stratēģiskā prioritāte. Mūžizglītību un mobilitāti padarīt par realitāti ikvienam

i) Veicināt elastīgas izglītības un mācību sistēmas, kurās uzmanība pievērsta pārejas posmiem starp profesionālo izglītību un apmācību, augstāko izglītību un pieaugušo izglītību, tostarp neformālo un ikdienējo mācīšanos, un no izglītības un mācībām uz darbu.

ii) Veicināt uz mūžizglītību orientētas mentalitātes radīšanu kā primāru pieeju izglītībai un mācībām.

iii) Nodrošināt, ka izglītības un mācību sistēmas, tostarp pieaugušo izglītības sistēmas, atbalsta visus izglītojamos piekļuvē mainīgam darba tirgum un viņu personīgajā attīstībā, un turpina uzlabot prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas iespējas visiem pieaugušajiem, jo īpaši mazkvalificētajiem.

iv) Turpināt īstenot jauno Eiropas izglītības programmu pieaugušajiem 2021.–2030. gadam.

v) Veicināt izglītojamo, skolotāju, pedagogu, pasniedzēju un citu izglītības un mācību jomas darbinieku brīvību būt mobiliem un iestāžu brīvību sadarboties citai ar citu Eiropā un ārpus tās, izmantojot mācību mobilitāti un pārrobežu sadarbību.

vi) Turpināt centienus likvidēt pastāvošos šķēršļus un traucēkļus visu veidu mācīšanās un mācīšanas mobilitātei, tostarp tos, kas saistīti ar piekļuvi, konsultēšanu, izglītojamajiem domātiem pakalpojumiem un atzīšanu.

vii) Pētīt Eiropas skolu aliansu iespējamo attīstību.

viii) Veikt pēcpasākumus attiecībā uz iniciatīvām, kas izklāstītas Padomes Ieteikumā (2024. gada 13. maijs) "Eiropa kustībā – mācību mobilitātes iespējas visiem".

ix) Pastiprināt centienus piesaistīt lielāku skaitu studentu no trešām valstīm, kuri studētu un absolvētu studijas Eiropas Savienībā, un paturēt talantus atbilstīgi ES migrācijas politikai.

x) Apzināt darbu pie izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu savstarpējas atzīšanas skolas un PIA līmenī mobilitātes un tālākizglītības nolūkos.

xi) Vajadzības gadījumā turpināt darbu pie neformālās un ikdienējās mācīšanās, tostarp brīvprātīgā darba, rezultātu atzīšanas un validēšanas un pie pārrobežu solidaritātes darbību iekļautības, kvalitātes un atzīšanas uzlabošanas.

4. stratēģiskā prioritāte. Uzlabot pedagoga profesijas pievilcību, tai nepieciešamās kompetences un motivāciju

i) Turpināt sekmēt izcilību mācīšanā visos izglītības un mācību līmeņos un uzlabot mācīšanas, pedagoģiskās un vadības profesijas pievilcību un statusu.

ii) Stiprināt Eiropas mēroga sadarbību, lai apmainītos ar paraugpraksi, kā piesaistīt un noturēt kompetentus, augsti kvalificētus un motivētus skolotājus un pasniedzējus, tostarp attiecībā uz viņu darba apstākļiem.

iii) Sniegt ieguldījumu ES skolotāju un pasniedzēju programmas izstrādē.

iv) Turpināt atbalstīt pamata un padziļinātu digitālo prasmju un kompetenču un inovatīvu pedagoģisko metožu attīstību, tostarp, nodrošinot, ka skolotāju izglītībā uzmanība tiek pievērsta skolotāju kompetencēm mācīt digitālajā vidē un reaģēt uz MI radītajiem izaicinājumiem un iespējām.

v) Turpināt skolotāju izglītības iestāžu tīklu attīstību, izmantojot *Erasmus+* skolotāju akadēmijas.

vi) Atbalstīt skolotājus, pedagogus, pasniedzējus un vadītājus izglītībā un mācībās, koordinējot iekļaušanu, taisnīgumu un daudzveidību valodas, kultūras un vecuma ziņā.

vii) Turpināt palielināt mācību mobilitātes iespēju skaitu un kvalitāti skolotājiem, pasniedzējiem, izglītības un mācību jomas vadītājiem un citiem pedagoģiskajiem un izglītības darbiniekiem Eiropā.

viii) Tiekties mazināt dzimumu nelīdzsvarotību visos izglītības un mācību līmeņos un veidos un saistītajās profesijās.

ix) Veicināt Eiropas akadēmiskā personāla kompetenču satvara iespējamo izstrādi un pasākumu īstenošanu nolūkā garantēt augstākās izglītības karjeras pievilcību un ilgtspēju.

5. stratēģiskā prioritāte. Veicināt izcilu un pievilcīgu Eiropas profesionālo izglītību un apmācību (PIA)

i) Tiekties uz pievilcīgu un inovatīvu PIA sistēmu, izstrādājot Eiropas PIA stratēģiju, kuras centrā ir pievilcība, izcilība un iekļautība.

ii) Turpināt stiprināt transnacionālo sadarbību, piemēram, profesionālās izglītības izcilības centru ietvaros, un atbalstīt to pilnveidi un tīklu veidošanu.

iii) Veicināt PIA apguvēju mobilitāti, pētot iespēju izveidot potenciālu Eiropas PIA diplomu/marķējumu, vienlaikus apsverot arī iespējamas alternatīvas pieejas, lai Padome vēlākā stadijā pieņemtu lēmumu.

iv) Attiecīgā gadījumā turpināt mikrokvalifikāciju popularizēšanu un izmantošanu Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā (EKI) PIA jomā.

v) Īstenot Herningas deklarāciju par pievilcīgu un iekļaujošu profesionālo izglītību un apmācību lielākai konkurētspējai un kvalitatīvām darbvietām, 2026–2030.

vi) Vēl vairāk paplašināt Eiropas Māceklību aliansi.

vii) Apsvērt PIA iniciatīvas, kas saistītas ar stratēģisko plānu *STEM* izglītības jomā.

viii) Sekmēt zaļo pārkārtošanos un turpināt veicināt vidiskās ilgtspējas perspektīvas visās izglītības un mācību satura programmās.

ix) Turpināt pievērsties pamata un padziļinātu digitālo prasmju un kompetenču attīstībai PIA jomā, lai reaģētu uz ekonomikas un sabiedrības tehnoloģisko un digitālo pārveidi.

6. stratēģiskā prioritāte. Veicināt konkurētspējīgu Eiropas augstāko izglītību

i) Turpināt mudināt uz ciešāku un dziļāku sadarbību starp augstākās izglītības iestādēm, veicinot un sekmējot raitu transnacionālu sadarbību.

ii) Turpināt iniciatīvas "Eiropas universitātes" izstrādi programmas *Erasmus+* ietvaros sinerģijā ar ES, reģionālajiem un valstu finansēšanas instrumentiem, pamatojoties uz jau panāktā progresa izvērtējumu.

iii) Turpināt uzlabot kvalifikāciju automātisku savstarpēju atzīšanu turpmāku studiju nolūkā ([1]).

iv) Turpināt trīs posmu procesu, par ko tika panākta vienošanās 2025. gada maijā, "lai ieviestu kopīga Eiropas grāda marķējumu un nodrošinātu iespējas izveidot kopīgu Eiropas grādu", pamatojoties uz Eiropas izglītības telpas stratēģiskās sistēmas augstākās izglītības darba grupas politikas laboratorijas darbu, vienlaikus apsverot iespējamas alternatīvas pieejas.

v) Turpināt pētīt augstākās izglītības iestāžu aliansu kvalitātes nodrošināšanas satvara izstrādi, pamatojoties uz Eiropas standartiem un pamatnostādnēm kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (*ESG*) un Eiropas pieeju kopīgu programmu kvalitātes nodrošināšanai.

vi) Uzlabot augstākās izglītības piekļūstamību plašākam izglītojamo lokam un vecuma grupām un sniegt viņiem mērķētus norādījumus un atbalstu, kas palīdzētu viņiem gūt panākumus.

vii) Apsvērt augstākās izglītības iniciatīvas, kas saistītas ar stratēģisko plānu *STEM* izglītības jomā.

viii) Veicināt līdzsvarotu mobilitāti un līdzsvarotu apriti un prasmju sadali.

ix) Turpināt uzlabot sinerģiju un atvieglināt turpmāku darbu starp augstākās izglītības, inovācijas, pētniecības un ekonomikas sektoriem, galveno uzmanību pievēršot atbilstības darba tirgum un uzņēmējdarbības kompetenču stiprināšanai.

x) Turpināt uzlabot pierādījumu bāzi par Eiropas augstākās izglītības nozares inovatīvo, iekļaujošo un konkurētspējīgo raksturu, tostarp par iegūto prasmju atbilstību un absolventu rezultātu salīdzināmību.

xi) Atbalstīt pierādījumos balstītu politikas veidošanu, jo īpaši, pastāvīgi uzlabojot Eiropas augstākās izglītības nozares novērošanas centru, un veicināt Eiropas studentu apsekojumu *Eurostudent* un Eiropas absolventu apzināšanas apsekojumu *Eurograduate*.

([1]) Saskaņā ar Padomes Ieteikumu (2018. gada 26. novembris) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu (OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.).

xii) Turpināt mikrokvalifikāciju popularizēšanu un izmantošanu augstākās izglītības jomā.

xiii) Mudināt turpināt izmantot Eiropas studenta kartes iniciatīvu, lai ieguvēji būtu visi mobilie studenti Eiropā.

xiv) Turpināt pievērsties digitālo prasmju un kompetenču attīstībai, tostarp MI izmantošanas jomā, augstākajā izglītībā, lai reaģētu uz ekonomikas un sabiedrības tehnoloģisko un digitālo pārveidi.

xv) Sekmēt akadēmisko pamatvērtību aizsardzību sinerģijā ar Boloņas procesa un Eiropas Pētniecības telpas darbībām.